

Валентина ХОДЗИЦЬКА,

канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та консалтингу,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, Україна

ORCID 0000-0003-2734-763X

valentinakneu@yahoo.com

АКТУАЛЬНІСТЬ НЕФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ: КРОК ДО ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ

Ключові слова: релевантність, стратегія, управлінський облік, ефективні управлінські рішення.

Анотація. Стаття описує важливість використання нефінансової звітності для прийняття стратегічних управлінських рішень, ключовим маркером яких є розробка та реалізація стратегії.

Valentyna KHODZYTSKA,

candidate of economic sciences, associate professor,
Associate Professor of the Department of Accounting and Consulting,
Kyiv National University of Economics named after Vadym Hetman, Ukraine

THE RELEVANCE OF NON-FINANCIAL REPORTING: A STEP TO THE DEVELOPMENT OF UKRAINE

Keywords: relevance, strategy, management accounting, effective management decisions.

Annotation. The article describes the importance of using non-financial reporting for making strategic management decisions, the key marker of which is the development and implementation of the strategy.

Прагнення України щодо набуття статусу повноправного члена європейської спільноти спричинили необхідність структурної перебудови вітчизняної економіки в напрямі формування конкурентоспроможної економічної інфраструктури, здатної достойно представити Україну на європейській арені.

На сучасному етапі розвитку система фінансової звітності, яку використовують у діловому світі, не може відобразити всієї складності бізнесу. Вирішення цього завдання

потребує запровадження нефінансової звітності, де може бути представлена інформація, щодо умов праці та розвитку людського капіталу, збереження і відтворення навколишнього середовища, доброчинність, співпраця з місцевими громадами тощо.

Двадцять років тому з'явився ще один вид звітності – нефінансова, який наразі динамічно розвивається. У країнах ЄС, Азії, Україні сьогодні існують директиви та регуляторні акти для великих компаній з розкриття нефінансових показників в своїх щорічних звітах.

Нефінансова звітність – це звіти компаній, де відображені нефінансові показники, а саме показники з корпоративної соціальної відповідальності, або ESG показники (екологічні, соціальні та управлінські).

Часто ці звіти називають звітами зі сталого розвитку, або корпоративної соціальної відповідальності. Близько 78% компаній у світі готують нефінансові звіти (дослідження Інституту відповідальності інвесторів). Додатково, все більше компаній (40% на міжнародній арені) почали включати не фінансові показники в щорічні звіти.[2]

У нефінансовому звіті компанія показує те, що не можна показати у фінансових: свій вплив на навколишнє середовище, взаємодію з суспільством, інноваційність бізнесу, волонтерські й освітні проекти, умови роботи співробітників, бізнес-модель та систему управління ризиками, а також багато іншої інформації, яку не виходить описати строгими формулами.

Є різні стандарти нефінансової звітності: GRI, Звіт про прогрес (COP) в рамках Глобального договору ООН, ISO та інші. Рішення про те, як краще вчинити, зробити лише звіт про управління або два звіти, вирішує менеджер, що відповідає за підготовку даного звіту. Приймаючи це рішення, він орієнтується на те, які ресурси має підприємство. Варто враховувати, що два звіти займуть більше часу на підготовку. Важливо й те, що можна спокійно зробити звіт про управління, але показати в ньому більше, ніж вимагає держава, тому що нормативно-правова база звіту про управління це дозволяє. Вона встановлює мінімальні вимоги, а що показати понад них та як ще використовувати цей звіт, це справа підприємства. У більшості випадків оптимально буде підготувати розширений звіт про управління.[1]

Серед користувачів інформацією потенційних груп читачів доволі багато. Але перш ніж починати готувати звіт, менеджеру потрібно визначитися, для якої або яких різноманітних груп він буде його готувати. Тому що у кожної з них різні інтереси, і кожна має різні мотиви заглянути у звіт. Інтереси деяких груп стейкхолдерів в одному звіті

поєднати можна, але не завжди. Ось найпоширеніші групи стейкхолдерів, для яких можна підготувати нефінансовий звіт:

- держава (для неї великі та середні компанії зобов'язані готувати звіт про управління);
- власники бізнесу;
- інвестори та кредитори;
- клієнти та партнери, нинішні й потенційні;
- громадські організації;
- співробітники;
- міжнародні організації[1].

Нижче наведено декілька важливих переваг, що отримує компанія, в якій є річний нефінансовий звіт:

- легше отримати фінансування;
- легше вийти на зовнішні ринки;
- зможе вийти на біржу;
- отримає більше можливостей для залучення клієнтів і партнерів;
- зможе підтримувати свою репутацію на високому рівні;
- такий звіт із задоволенням прочитають власники бізнесу;
- отримає можливість підняти в інформаційному просторі важливі для себе питання [1].

Дати однозначну відповідь на це питання не можна. Все залежить від особливостей компанії та від того, який звіт (або які звіти) вона буде робити. Наприклад, якщо у це середня компанія, що займається звичайною діяльністю (продажами, будівництвом..), і менеджер збирається готувати тільки стандартний звіт про управління, без креативу, то складнощів не виникне.

Застосування сценарного планування, прогнозування та інших аналогічних інструментів в межах управлінського обліку забезпечує необхідне уявлення про розвиток ситуації для вироблення стратегії.

Таким чином, інформація, що використовується, може носити як фінансовий, так і нефінансовий характер, і охоплювати зовнішні та внутрішні питання, включаючи екологічні та соціальні. Після підготовки актуальної інформації, її можна застосовувати до моделювання та аналізу процесу прийняття стратегічних управлінських рішень.

Список використаних джерел

1. Global Reporting Initiative (GRI) URL: <https://www.globalreporting.org/standards/>
2. International Accounting Standards Board (IASB) URL: <https://www.ifrs.org/groups/international-accounting-standards-board/>
3. International Integrated Reporting Council (IIRC) URL: <https://www.integratedreporting.org/>
4. Non-Financial Reporting Directive URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32014L0095>
5. Riccaboni A., Luisa Leone E. Implementing strategies through management control systems: the case of sustainability. *International Journal of Productivity and Performance Management*. 2010. T. 59, № 2. C. 130–144. URL: <https://doi.org/10.1108/17410401011014221>.
6. Solovida G. T., Latan H. Linking environmental strategy to environmental performance. *Sustainability Accounting, Management and Policy Journal*. 2017. T. 8, № 5. C. 595–619. URL: <https://doi.org/10.1108/sampj-08-2016-0046>.
7. Wijethilake C. Proactive sustainability strategy and corporate sustainability performance: The mediating effect of sustainability control systems. *Journal of Environmental Management*. 2017. T. 196. C. 569–582. URL: <https://doi.org/10.1016/j.jenvman.2017.03.057>.